

1935. november 20.

GYAKORLATI PEDAGÓGIA

TANÜGYI FOLYÓIRAT

Kiadóhivatal: Szeged, Kálvária-u. 5.

Előfizetési ára egy évre 6 P

Krisztus és a gyermek

Dübörög alattunk a föld és forró a levegő a szétfujt szennvedélyektől. Gyeptüzek lobbannak fel százfélé a világon s egyre nehezebb lesz az oltás. Korhadt intézmények, fakult eszmék és gondolatok védik az erőszakkal megteremtett erkölcstelen világ-békkét, félelmetes és elkeseredett uj erők forrongnak a mult ellen s a régiből és ujból egyformán hiányzik Krisztus szelid bölcsesége. Ebből az elomló és kezdődő korok világvajadásából, ágyucsövek és szuronyok erdejéből olyan jó felnézni a magasba tartott gyermekre! Milyen jól esik arra gondolni, hogy ezek a puha gyermekkezek a halhatatlanság végtelen láncába kapaszkodnak, hogy uj nemzedékeiben megújhódik a föld s hogy az ágyudörgést is tulzengi a halkmuzsikáju kétezeréves szó: Engedjétek hozzám a kisdedeket...

Lehet-e ma cél, tisztaság és reménykedés egyéb, mint a kereszt magasságába emelt gyöngé emberi palánta: a ragyogó arcú gyermek? Mert ők vezetik el bünös korunkat s bennünket, felnőt vakokat a békés mezőkre... Krisztus keresztjéhez...

Mi mindenén átsegít a gyermek!

Mosolyában benne van minden kérdésre és kételyre a felelet. Nem szól, de megértjük; tehát néma, de erősítő, melegítő, bátorító szó. Szó, amely a hívőnek mindent mond, — a hitetlennek pedig azt: nézd, milyen botor s üres vagy nélkülem.

A gyermek mosolya hirdeti a hitet, reményt, szeretetet s édes örömet, egész életet, s ki tudja, mily végzet pihen benne? Össze van zsugorítva benne egy világ, mint levélkék a rügyben s a szirmok a bimbóban.

A gyermek jelenti a reményt: reményt, hogy az élet benne kialakul, hogy kivirágzik istenesen; hogy majd felöltözködik szépségbe s erőbe; hogy háza, vára, öröme lehet szülőinek, s mindenkinék, kivel találkozik s kezét fog.

A gyermek mosolya nagy biztatás is arra, hogy szeret engem s bátorítás, hogy ne féljek tőle; hiszen gyermek is, meg mosolyog is, meg sir is; s mikor sir, akkor ugyan valami fáj neki, de minden fájdalomnak a legalján ott sajog a szive utánam.

Ó, édes, édes gyermekmosoly! Igézetedben állva megtisztul a lélek. Aki nem hiszi, álljon meg édesanyja, felesége előtt, amint gyermekeit öleli, becézi végtelen szerelmével. S akinek nincsen már édesanyja, vagy nincsen gyermeke, álljon oda Corregio Madonnája elé, hol a Gyermek mosolyog. Szűz Mária mosolyog s Szent Katalin mosolyog. Ez a mosoly az, amitől kiédesül a szív s mosolyogni tanul a lélek. Ez a mosoly inficiál tisztaságával, szépségével, derűjével. Aki a gyermekkel érintkezik, az maga is megtanul végül mosolyogni. Először úgy, hogy bizalma támad az isteni gyermek iránt, s azután úgy, hogy szeretetre fakad; azután úgy, hogy megtanul ragaszkodni, sőt, hogy áldozatokat is tud hozni érte, azután úgy, hogy megtanul szenvedni, mégpedig fejte hajtván s sóhajtozva, de azután úgy, hogy öröme is telik e szenvedésben, amelyet gyermekéért visel.

Azért lett a gyermekmosoly a mi házunk, otthonunk, szirtünk és fellegvárunk... oda futunk bajok, keservek, kételyek, Isten-tagadások s szenvedések ellen: ez a mi bevehetetlen erősgünk!

A keresztény művelődés hozzáképzí az embert a változó világhoz, a környezethez, az örökérvényű krisztusi elvek alapján. A bölcséleti elvek azonosak, de változik a világ, átalakulnak a korok, de az egyetemes keresztény életnek éppen az a titka — isteni titka, — hogy minden korban megtalálja önmagának korszerű kifejezését. Ezer év előtt hitet, erkölcsöt, békés letelepülést és földművelő tudást ajándékozott a kereszténység a magyarságnak, mert ez volt a kor lelke és kulturája. Ma, a vasut és a gőzgép, a motor és a dinamó, gyártelepek és a világvárosok korszakában a krisztusi elvek változatlanok, de új a módszer és a munka, amely azt alkalmassá teszi a technikai civilizáció megnevesítésére. Új környezetben a régi célokért. Az egyház szellemileg kijelölte már a korszerű utat. A Quadragesimo Anno s a pápai encikliák egész sora rávilágít az utra, amelyet követnünk kell, ha a munkáskérdést, a gyermek, a család, a nevelés és a szociális embervédelem kérdéseit korszerűen meg akarjuk oldani. Róma tudja a XX. század kötelességét, most rajtunk a sor, hogy a kinyilatkoztatott igazságokat valóra váltsuk.

Csak az nevezheti magát teljes joggal Krisztus katonájának, aki ebben az új világban az ősi elvek uralmáért hittel és tudással, keményen harcolni is tud. A mai kereszténység nem tűr lagy-matagságot. Ma tudás és harc a keresztény férfi fegyvere. Nem jelszavakat, hanem küzdő akaratot, nem nagy szavakat, hanem kis cselekedeteket, merészséget, bátor elszántságot és a látott igazság konok kikövetelését kívánja ma tőlünk, keresztény nevelőktől az élet.

Tele vagyunk megoldásra váró gyermekproblémákkal. A csecsemő, az óvodás, a beiskolázott gyermek, a betegek, az iskolakerülő, a züllés veszedelmének kitétt fiatalok, a bűnözők, a védtelen gyermekmunkások, a városiak és a falusiak egyaránt

százvezres tömegekben képviselik az ijesztő magyar feladatokat. A krisztusi javítómunka is csak akkor segíthet e bajokon, ha az orvosságot társadalmi és gazdasági és politikai életünk megreformálásában keresi a keresztény társadalmi és gazdasági világrend kialakulását, hogy visszakerüljön újra egymás mellé: Krisztus és — a gyermek!

(V.)

Karácsony

Több, mint tizenkilencszáz év óta gyermekded hitünk keretébe van foglalva; keretbe, melyet bearanyoz a karácsonyfák aranyos fénye, kedvessé tesz örömtől kigyulladt gyermek-arcok pírja, áttetszöv é imádkozó lelkek átszellemült tekintete. Több, mint tizenkilenc száz év óta egyforma ez az éj; csendje s angyaléneke egyaránt ünnepélyes; csillagai az égen s pásztortüzei a földön ki nem alszanak soha.

Pedig milyen nagy ellentétben állnak a kis Betlehem barlangja, jászola, pásztorai a kulturnépek gazdag, fényes városaival. Milyen örvények nyílnak istálló s paloták, puha szőnyeg s aljazott szalma, elhaló pásztortűz s villamos ivlámpa, nyájbégetés s orgonaszongás, a lejtők magányos csendje s az éjféli harangszó között!

Mégsem akarunk megválni tőle!

A betlehemi barlangot jelképező kis istállót beállítjuk fényes templomainkba, dísznövények s illatos gyertyák közé.

Mire jók ezek a kedves, idilli képek, az egyszerű pásztorok, a gyermekarc s az angyalszárny ebben az évszázadokat megőrlő világforgásban, az embernek szenvedő, de hódító élettörténetében? Talán rájuk szorulunk? Hiszen az emberiség valóságos története gazdagabb és csodálatosabb volt, mint azt a próféták jósolták; az arab mesék „ezer és egy éje“ gyerekes és okatlan dadogások ahhoz a nagy történeti époszhoz képest, amelyet az ember ezeréves bravúrral keresztülküzdött és átélt.

Maga a föld is, melyen az ember áll, állandó változások színtere. Föltartóztathatatlan íramban emelkednek és süllyednek rétegei: az egyik világ sirjából lesz a másik barázdája, s a természet úgy tesz, mint a bűvész, ki igénytelen szelencéjéből önti ki a drága himzéseket, a tarka szöveteket: a virágkoszorukat...

Csak az a szent-éj, az mindig ugyanaz: angyaléneke el nem hal; szalmájára szőnyegekről is szívesen térdelünk, hogy a jászol bárdolatlan fáján fejünket pihentessük. Karácsony szent éjjelén elzarándokol ész, szív, tudomány, művészet, társadalom, család, gyermek s öreg nézni a szent éji látomást, mikor a szalmán fekvő Gyermekek szemeiben kigyullad a világot megváltó szeretet; mikor az éjféli barlang népes lesz s a Szent Szűz és Szent József mellett ott állnak az evangélium örök igazságai, mint ra-